

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ &
ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑΣ

ΠΡΟΣ: ΥΠΕΝ
Αυτοτελές Τμήμα Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου

Ταχ. Δ/ση: Πατησίων 147
Ταχ. Κωδ.: 11251
Πληροφορίες: Τσιλιμπάρη Ειρ.
ΤΗΛ: 210 8650076
e-mail: e.tsilibari@prv.ypeka.gr

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην με Α.Π. 254/26.11.19 επίκαιρη ερώτηση στη Βουλή των Ελλήνων

Σχετ.: Η με Α.Π. 254/26.11.19 επίκαιρη ερώτηση στη Βουλή των Ελλήνων του βουλευτή κ. Κ. Αρσένη (Α.Π. Δ/σης ΚΑΠΑ 109488/2360/26.11.2019)

Σε απάντηση του παραπάνω σχετικού και σε ότι αφορά τις αρμοδιότητες της Υπηρεσίας μας, σας ενημερώνουμε για τα εξής:

Με σκοπό την παρακολούθηση της ποιότητας του περιβάλλοντα αέρα στη χώρα, το Υπουργείο έχει εγκαταστήσει το Εθνικό Δίκτυο Παρακολούθησης Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης (ΕΔΠΑΡ) με σταθερούς αυτόματους σταθμούς που λειτουργούν σε 24-ωρη βάση. Στους σταθμούς του ΕΔΠΑΡ παρακολουθούνται ρύποι που προβλέπονται στη σχετική νομοθεσία για την εκτίμηση και αξιολόγηση της ποιότητας του περιβάλλοντα αέρα, δηλαδή α) την Οδηγία 2008/50 (ΚΥΑ ΗΠ 14122/549/Ε103, ΦΕΚ 488Β/30.3.11) και β) την Οδηγία 2004/107/ΕΚ (ΚΥΑ ΗΠ 22306/1075/Ε103, ΦΕΚ 920Β/8.6.07), οι οποίες έχουν θεσμοθετήσει οριακές τιμές και τιμές-στόχους με σκοπό την προστασία της ανθρώπινης υγείας για συνήθεις ατμοσφαιρικούς ρύπους.

Στην περιοχή της Αττικής λειτουργούν με ευθύνη του ΥΠΕΝ 14 σταθμοί μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης του ΕΔΠΑΡ στις εξής θέσεις: Πατησίων, Αριστοτέλους, Αθηνάς, Πειραιάς, Γεωπονική, Περιστερί, Λιόσια, Θρακομακεδόνες, Ελευσίνα, Μαρούσι, Λυκόβρυση, Αγ. Παρασκευή, Ν. Σμύρνη, Κορωπί. Η χωροθέτηση των σταθμών του ΕΔΠΑΡ έγινε με βάση τις επιταγές της κοινοτικής νομοθεσίας, κατόπιν μελέτης του ΕΜΠ.

Οι θέσεις των σταθμών του ΕΔΠΑΡ ικανοποιούν τις απαιτήσεις της σχετικής εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας, αναφορικά με την ποιότητα του περιβάλλοντα αέρα, καλύπτουν όλους τους τύπους αστικής συγκρότησης (σταθμοί κυκλοφορίας, βιομηχανικοί, αστικού και περιφερειακού υποβάθρου), ως προς τον αριθμό και τη χωροθέτησή τους, με βάση τα πληθυσμιακά κριτήρια της προαναφερθείσας νομοθεσίας, με σκοπό την καλύτερη εκτίμηση και διαχείριση της ποιότητας του αέρα.

Στην περιοχή του Δήμου Χαϊδαρίου δεν υπάρχει εγκατεστημένος σταθμός παρακολούθησης ποιότητας της ατμόσφαιρας. Το 2010 και μετά από συνεχείς αναφορές φορέων και των υπηρεσιών του Δήμου για την ανάγκη διαπίστωσης της ύπαρξης ή μη προβλημάτων αέριας ρύπανσης στη συγκεκριμένη περιοχή -και δεδομένου ότι το ΥΠΕΝ δεν διαθέτει κινητό σταθμό μέτρησης- υπήρξε συνεργασία της Υπηρεσίας μας με την αντίστοιχη Υπηρεσία Περιβάλλοντος του Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών, ο οποίος διέθεσε κινητό σταθμό, για την υλοποίηση προγράμματος παρακολούθησης στην περιοχή Χαϊδαρίου για διάστημα μέχρι ενός έτους.

Ο κινητός σταθμός, μετά την εξεύρεση κατάλληλης θέσης σε συνεργασία με τον Δήμο Χαϊδαρίου (Κοινοφελής Επιχείρηση Δήμου Χαϊδαρίου), λειτούργησε για το χρονικό διάστημα από 1.9.2010 έως και τις 24.6.2011 και παρακολουθήθηκαν οι εξής ατμοσφαιρικοί ρύποι που προέρχονται από συνήθεις αστικές και βιομηχανικές πηγές, όπως ακριβώς ορίζονται στη σχετική νομοθεσία για την ποιότητα του περιβάλλοντος αέρα: διοξείδιο του αζώτου (NO_2), μονοξείδιο του άνθρακα (CO), διοξείδιο του θείου (SO_2), όζον (O_3) και αιωρούμενα σωματίδια (AS_{10}). Όπως φαίνεται το πρόγραμμα παρακολούθησης δεν διήρκεσε τελικά ένα έτος, όπως αρχικά είχε σχεδιασθεί, δεδομένου ότι διαπιστώθηκαν βανδαλισμοί στον κινητό σταθμό και κρίθηκε αναγκαία από την Υπηρεσία Περιβάλλοντος του Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών η άμεση απομάκρυνσή του για τον έλεγχο του και την αποκατάσταση των ζημιών.

Όμως η χρονική κάλυψη με μετρήσεις σχεδόν του 85% ενός έτους μπορεί να οδηγήσει σε συμπεράσματα σχετικά με την εκτίμηση της ποιότητας της ατμόσφαιρας. Εξάλλου, η σχετική ενωσιακή και εθνική νομοθεσία απαιτεί χρονική κάλυψη του 14% του έτους για τη διενέργεια ενδεικτικών μετρήσεων ατμοσφαιρικής ρύπανσης, προκειμένου να εκτιμηθεί η ανάγκη συνεχούς παρακολούθησής της.

Για το παραπάνω χρονικό διάστημα καταγράφηκαν συγκεντρώσεις οι μέσες τιμές των οποίων παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα (δίνονται σε $\mu\text{g}/\text{m}^3$ εκτός από το μονοξείδιο του άνθρακα που δίνεται σε mg/m^3).

Ατμοσφαιρικός ρύπος	Μέση τιμή για το χρονικό διάστημα μετρήσεων (1.9.2010-24.6.2011)	Οριακή τιμή/Τιμή στόχος
Μονοξείδιο του άνθρακα	0,2	10 mg/m^3 (μέση οκτάωρη)
Διοξείδιο του αζώτου	24	40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (μέση ετήσια), 200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (ωριαία, 18 φορές ανά έτος)
Διοξείδιο του θείου	7,5	350 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (ωριαία), 125 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (μέση ημερήσια , 3 φορές ανά έτος)
Όζον	69,7	120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (μέση οκτάωρη, 25 φορές ανά έτος)
Αιωρούμενα σωματίδια (AS_{10})	30	40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (μέση ετήσια), 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ (μέση ημερήσια, 35 φορές ανά έτος)

Σε ότι αφορά στη μέση ημερήσια συκέντρωση για τα αιωρούμενα σωματίδια AS_{10} παρατηρήθηκαν 24 ημέρες με υπέρβαση της ημερήσιας οριακής τιμής (50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) για το χρονικό διάστημα που προαναφέρθηκε. Για να υφίσταται υπέρβαση, πρέπει η ημερήσια οριακή τιμή (50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) να υπερβαίνεται περισσότερο από 35 ημέρες σε ένα έτος.

Με βάση τα παραπάνω αλλά και τις αναλυτικές μετρήσεις δεν προέκυψαν υπερβάσεις των οριακών τιμών και των τιμών στόχων για κανένα ρύπο.

Επισημαίνουμε επίσης ότι ο Δήμος Χαϊδαρίου (Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Χαϊδαρίου) ενημερώνονταν από την Υπηρεσία μας με τα αναλυτικά δεδομένα μέτρησης του κινητού σταθμού σε μηνιαία βάση, αλλά υπήρξε και συνολική αποτίμηση της εκστρατείας μετρήσεων με σύγκριση με τις ισχύουσες οριακές τιμές στο έγγραφό μας με Α.Π. 213733/26.10.12, το οποίο αποστέλλεται συνημμένα.

Παρόλα αυτά το 2012 υπήρξε νέο αίτημα από το Δήμο Χαϊδαρίου για διενέργεια μιας επιπλέον εκστρατείας μετρήσεων. Με το έγγραφό μας με Α.Π. 214321/30.11.2012, το οποίο επισυνάπτεται, ο Δήμος ενημερώθηκε ότι κάτι τέτοιο δεν ήταν εφικτό να πραγματοποιηθεί εκ νέου (το ΥΠΕΝ όπως προαναφέρθηκε δεν διαθέτει κινητό σταθμό μέτρησης) αλλά το αίτημα για εγκατάσταση σταθμού θα επανεξετάζονταν μετά την ολοκλήρωση σχετικού έργου που επρόκειτο να υλοποιηθεί και θα αφορούσε στη χαρτογραφική απεικόνιση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης στον ελλαδικό χώρο.

Όντως και με στόχο την πλήρη εφαρμογή της νομοθεσίας που προαναφέρθηκε και που αφορά στην παρακολούθηση της ποιότητας της ατμόσφαιρας, το ΥΠΕΝ είχε εντάξει στο «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη» του ΕΣΠΑ, έργο με τίτλο «Επικαιροποίηση της Χαρτογραφικής Απεικόνισης της Ατμοσφαιρικής Ρύπανσης μέσω της καταγραφής ατμοσφαιρικών εκπομπών των πηγών και ανάπτυξης κατάλληλου υπολογιστικού εργαλείου». Το έργο ολοκληρώθηκε το 2015. Για την εκτίμηση της ποιότητας της ατμόσφαιρας σε όλη τη χώρα χρησιμοποιήθηκαν τεχνικές προσομοίωσης με ανάλυση 2km x 2km. Συγκεκριμένα, για το Δήμο Χαϊδαρίου από τη χρήση μοντέλων δεν προέκυψαν υπερβάσεις των οριακών τιμών για τους αέριους ρύπους (CO, NO₂, SO₂, βενζόλιο) και των μέσων ετήσιων οριακών τιμών για τα αιωρούμενα σωματίδια (ΑΣ₁₀ και ΑΣ_{2,5}) και των τιμών στόχων για τα βαρέα μέταλλα (As, Ni, Pb, Cd). Προέκυψε υπέρβαση της μέσης ημερήσιας οριακής τιμής για τα αιωρούμενα σωματίδια (ΑΣ₁₀) κάτι όμως που γενικά παρατηρείται διαχρονικά σε σταθμούς του εθνικού δικτύου και δεν αποτελεί τοπικό πρόβλημα που εντοπίζεται μόνο στο Χαϊδάρι. Προέκυψε επίσης υπέρβαση της οριακής τιμής για την προστασία της ανθρώπινης υγείας για το όζον, κάτι όμως που παρατηρήθηκε για ολόκληρη τη χώρα εξαιτίας της γεωγραφικής θέσης της χώρας και τις μετεωρολογικές συνθήκες που επικρατούν (υψηλή ηλιοφάνεια σε ένταση και διάρκεια). Τα παραπάνω αποτελέσματα του μοντέλου κρίνονται ως ενδεικτικά. Τα αποτελέσματα του έργου αυτού βρίσκονται στον ιστότοπο http://mapsportal.ypen.gr/maps/?limit=20&offset=0&category_id=environment αλλά και στο Παράρτημα ΙΧ της Ετήσιας Έκθεσης Ποιότητας της Ατμόσφαιρας-2018. Το σύνολο της έκθεσης βρίσκεται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου www.ypeka.gr στη θεματική ενότητα ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ / ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΑΣ / ΕΚΘΕΣΕΙΣ.

Από τα αποτελέσματα του έργου της χαρτογράφησης, δηλαδή τις εκτιμώμενες συγκεντρώσεις ρύπων καθώς και πληθυσμιακά κριτήρια, δεν υπήρξε η ανάγκη για επαναχωροθέτηση των σταθμών του ΕΔΠΑΡ που ήδη λειτουργούν στο λεκανοπέδιο ή αύξηση των σημείων μέτρησης.

Συμπερασματικά, τόσο από τις μετρήσεις που διενεργήθηκαν αλλά και όσο από τα ενδεικτικά αποτελέσματα του μοντέλου προσομοίωσης που προαναφέρθηκε δεν προκύπτουν γενικά υπερβάσεις των οριακών τιμών για το Δήμο Χαϊδαρίου.

Εξάλλου, η εκτίμηση της ποιότητας της ατμόσφαιρας για την περιοχή της Δυτικής Αττικής πραγματοποιείται από τους σταθμούς μέτρησης: «ΕΛΕΥΣΙΝΑ», «ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ» και «ΛΙΟΣΙΑ», οι οποίοι μάλιστα το 2015, στο πλαίσιο έργου που αφορούσε στην επέκταση και αναβάθμιση του ΕΔΠΑΡ, που χρηματοδοτήθηκε από το «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη» του ΕΣΠΑ, αναβαθμίστηκαν πλήρως ή/και συμπληρώθηκαν με νέους αναλυτές μέτρησης ατμοσφαιρικής ρύπανσης, πιστοποιημένους σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και τις απαιτήσεις της σχετικής νομοθεσίας και συμπληρώθηκαν με αναλυτές μέτρησης αιωρούμενων σωματιδίων (ΑΣ₁₀ και ΑΣ_{2.5}) και βενζολίου.

Είμαστε στη διάθεσή σας για ενδεχόμενες διευκρινήσεις.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Συνημμένα: 1. Έγγραφο με Α.Π. 213733/26.10.12
2. Έγγραφο με Α.Π. 214321/30.11.2012

ΟΔ. ΤΣΙΩΤΑΣ-ΓΩΓΟΥΣΟΣ